

S. Sayısı : 86

Kalkınma İstikrazı hakkındaki 4938 sayılı Kanuna ek Kanun tasarısı ve Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (1/266)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71/928, 6/2844

1 . XI . 1947

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

4938 sayılı Kalkınma istikrazı hakkındaki kanuna ek olup Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 6 . X . 1947 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
Hasan Saka

Gereke

Yurdumuzda gelişme şartları mevcut Endüstri şubelerinin kuvvetlendirilmesi ve genişletilmesi ve yeraltı servetlerimizin rasyonel istihsal usulleri ile veriminin artırılması için hazırlanmış olan plânların gerçekleşmesine milli tasarrufun da yardımı düşünülmüş ve bunu teminen 4938 sayılı Kalkınma İstikrazı Kanunu ile (150) milyon liraya kadar istikraz akdi yetkisi alınmıştır.

Aynı şartlarla kullanılmak ve aynı maksada tahsis olunmak üzere bu yetkinin (350) milyon liraya çıkarılması uygun görülmüş ve ilişik kanun tasarısı bu sebeple tanzim kılınmıştır.

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No. 1/266

Karar No. 7

10 . XII . 1947

Yüksek Başkanlığa

Maliye Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulunun 6 . X . 1947 tarihli kararıyla Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Kalkınma istikrazı hakkındaki Kanuna ek kanun tasarısı Komisyonumuza havale olunmakla okunup incelendi.

Sanayimizin kuvvetlendirilmesi, genişletilmesi ve yeraltı servetlerimizin daha rasyonel istihsal usulleriyle teçhizi maksatlarıyla hazırlanmış veya hazırlanacak olan plânların uygulan-

masına millî sermaye ve tasarrufun iştirakini sağlamak gayesiyle neşredilmiş olan 4938 sayılı Kanun, Maliye Bakanlığınca 150 milyon liraya kadar istikraz akdetmek yetkisini vermiş ve bu miktarın 50 milyonu 1946 senesinde, 40 milyonu 1947 senesi Haziranında satışa çıkarılmış ve geriye kalan 60 milyon liralık kısmının 40 milyonu da 1 Aralık 1947 tarihinde satışa çıkarılmıştır.

Sanayi ve madene ait plânlarımızın uygu-

lanması önümüzdeki yıllarda daha geniş masrafları icap ettireceği cihetle evvelce verilmiş olan 150 milyon liralık istikraz yetkisinin 350 milyon liraya kadar çıkarılması ve esas kannunda bu istikrazlardan bütçenin âdi açığına para sarfedilememesi zaten emniyette bulunduğundan bunun munhasıran kalkınma işlerinde kullanılması Komisyonumuzca da uygun görülmüş ve tasarı aynen kabul olunmuştur.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna ve

rilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı

Gümüşane

H. F. Ataç

Afyon K.

A. Veziroğlu

Elâzığ

F. Karakaya

Samsun

Ö. Karataş

Sözcü

Samsun

R. Iştan

Balıkesir

H. Şeremetli

Kastamonu

H. Çelen

Tekirdağ

Z. E. Cezaroğlu

Kâtip

Malatya

M. S. Eti

Çankırı

R. Dolunay

Malatya

M. N. Zabcı

Tokad

C. Kovak

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/266

Karar No. 48

Ankara 4. II. 1948

Yüksek Başkanlığa

4938 sayılı Kalkınma İstikrazı hakkında kanuna ek olarak Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Başbakanlığın 1. XI. 1947 tarihli ve 6/2844 sayılı teskeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Maliye Komisyonu raporiyle birlikte Komisyonumuza verilmekle Maliye Bakanı hazır olduğu halde incelenip görüşüldü.

4938 sayılı Kanunla iktisadî kalkınma için (150) milyon liraya kadar Maliye Bakanlığınca verilmiş bulunan tahvil çıkarma yetkisinin, bu tasarı ile 350 milyon liraya çıkarılması istenilmektedir.

Alınan izahlara ve yapılan incelemelere göre yurdumuzda endüstri şubelerinin kuvvetlendirilmesi ve genişletilmesi ve yeraltı servetlerimizin rasyonel istihsal usulleriyle veriminin artırılması için hazırlanmış olan pırlanların gerçekleşmesini temin maksadiyle bu pırlan ve iktisadî kalkınma ile ilgili teşebbüsleri başarmakla görevli daireler bütçelerine millî takatimiz nispetinde birer miktar para konulmakta ise de bu paraların ancak istikrazlarla karşılanması zarureti hâsıl olduğu ve bu sebeple eldeki 150 milyonluk yetkinin 350 milyona çıkarılması istenildiği Komisyonumuzda açıklanmış bulunmaktadır.

Hakikaten bütçelerimizin ve bilhassa 1948 yılı bütçesinin Devlet normal gelirleri; ancak

Millî Savunma hizmetleri ile Devlet borçlarını ve diğer âmmî hizmetlerini karşılamakta olup ekonomi kalkınmamızı temin edecek ve esas harici kredilere dayanan pırlanın ihzari olarak tatbikını temin için bütçe içinde tahsisi mümkün görülen miktar bütçe açığını teşkil etmektedir.

Binaenaleyh, Komisyonumuz, bu yetkiyi yerinde görmekte beraber bunun mahiyetinde eldeki kalkınma pırlanının tam tatbikını temine matuf bir istikraz yetkisinden ziyade yine ekonomi gayelerini istihdaf etmekle beraber daha sarîh olarak bütçenin açığını kapatmak maksadının galip olduğunu göz önünde tutarak bu yetkinin 4938 sayılı Kanuna ek değil, başlı başına, Maliye Bakanlığınca tanınmış bir iç istikraz yetkisi halinde mütalâayı daha uygun görmüştür.

4938 sayılı Kanundaki yetkiden henüz kullanılmamış 25 milyon liralık bir kısmının elde bulunduğu anlaşıldığından bu tasarı ile istenilen 200 milyonluk artırmayı bütçedeki açık miktarınca tahdit etmeyi de uygun gören Komisyonumuz bunu 125 milyon lira olarak tesbit etmiştir.

Tasarıya müstakil bir kanun hüviyeti verildiğine göre tasarının ikinci maddesiyle bu istikrazın akdine de Kalkınma İstikrazı hakkında-

ki hükümlerin aynıyle uygulanması temin edilmiştir.

Bu suretle yeniden hazırlanan kanun tasarısı Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulmuştur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
Mardin	Diyarbakır	Ankara
E. Erten	İ. H. Tıgrel	M. Eriş
Kâtip		
Ankara	Amasya	Amasya
F. Öymen	A. Eymir	A. K. Yiğitoğlu

Ankara	Aydın	Balıkesir
N. C. Akkerman	Gl. R. Alpman	E. Altan
Bursa	Eskişehir	Kırşehir
F. Bük	Muhallifim	Ş. Torgut
	A. Potuoğlu	
Konya	Niğde	Samsun
S. Çumralı	R. Gürsoy	M. A. Yörüker
	Yozgat	
	S. İçös	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Kalkınma İstikrazı hakkındaki 4938 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı

MADDE 1. — Kalkınma İstikrazı hakkındaki 4938 sayılı Kanunun birinci maddesiyle uzun vâdeli İç İstikraz akdi için verilen 150 milyon liralık yetki 350 milyon liraya çıkarılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Maliye Bakanı yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
H. Saka	Başb. Yardımcısı
	Barutçu
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
M. A. Renda	Ş. Devrin
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
Münir Birsel	M. H. Göle
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
N. Sadak	H. N. Keçmir
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
Reşat Ş. Sırer	Güleç
Ekonomi Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
C. Ekin	Dr. B. Uz
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
Ş. Adalan	T. Coşkan
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
Ş. Koçak	M. N. Gündüzalp
Çalışma Bakanı	
T. B. Balta	

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

İç İstikraz akdi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — «125» milyon liraya kadar uzun vâdeli iç istikraz akdine Maliye Bakanı yetkilidir.

MADDE 2. — Bu istikrazın akdinde, kalkınma istikrazı hakkındaki 13 . VI . 1946 tarihli ve 4938 sayılı Kanunda yazılı hükümler uygulanır.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Maliye Bakanı yürütür.